

Инсанланы айырыу эркинликлерин сакълау - ал жанында

Ахыры. Аллы 1-чи бетеди.

КыМР-ни законча чыгарыуу баш органын представителъный эм контроль-аналитика полномочиялары ислеринде Регламент, депутат этика эм Парламентти ишин кыруу жаны бла комитетти башчысы **Кансаланы Елена** доклад этгенди. Ол депутат республиканы жашууна тири кыюулгъанларын, министрстволарын, ведомстволаны коллегияларын, илму конференциялагъа, семинарлагъа, жер-жерли са-моуправление органданы келечилери бла тобешуиле кы-ташкандарын чертегенди. Бюк келген тѣно эмда Улуу Ата журту ветеранлары бла ише энци магнана берилди.

Депутатта айыруучула бла тобешип, аланы тарыгууларын, тилеклерине тынгуулайдыла, аланы тамамлуу жолдарын белгилейди. Беш жыны ичинде уа парламентарийле инсандан келген беш миңден аслам заявлениени озгенди.

Сѣз кыралны субъектлеринде законча чыгарыуу органды бла байланыштыла ислеринде да барганды. Кансаланы Елена билдиргенча, РО-ни регионлары бла бирге ишлеуно юсюнден 20 келишимге кѣл салынганды. РФ-ни Федерал Жыйынууу палаталары бла да хайырлы байланышкыла кыралгандыла.

Аны бла бирге уа республиканы Парламенти Страсбургда Европаны Советини жер-жерли эм регион власть органдарыны Конгрессини ишине кытышырга, халкъла аралы даражада республиканы атын белгилеи этерге онг чыгыгъаным да белгилгенди ол.

Контроль-аналитика ишин юсюнден айта, Елена Идрисов-

Жаппуланы Мусса.

сорууланы кѣтѳргенлери ючюн ырызлыгын айтады. Беш жыны ичинде уа Консулятив советни 14 жыйынуу болгъанды, ол санда экиси Жамаят совет бла бирге. Алда уа аналькыны бла сабийликни кѳруулау, инсанланы иш бла жалчытуу, кѣп кытыу юлеге башчылык этиу, КыМР-де электрон асламы информатика органданы айнытуу, аллери-дан кыйналгъанлагъа энци болуштуу берюу эм кѣп башма магнаналлы сорула сюзюлѳк, энци эсгерилеу этилгенди. Татьяна Борисовна ала комитеттеди, «тѳгерек столла-да» сюзюлгенлерин, ызы бла уа жууалы органдыла белгилеи этилгенлерин чертегенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима. Сурталаны **Артур ЕЛКАНОВ** алгъанды.

на бу полномочияла республика закончаны илгендирирге он бергенлерин чертегенди. Сѣз ючюн, Экологияны жыйында «КыМР-де энци сакъланган та-бийгет жерлени ислеринде» закон кылай толтурулганы озюлгенди. Депутатланы баш-ламчылыклары бла КыМР-ни Кызыл Китабы жанында басмаланганды. Андан сора да, «КыМР-ни кырал саугъа-ларыны юсюнден» законга тюз-

туйле этилип, «КыМР-ни сыйлы эколог» деген ат кийрилгенди. Контроль жумушла ачык-ланган кемчиликлени кетериу жаны бла эсгерилеуни кыабл керюу бла бошалуучула. Докладчыны айткыча кѳре, парламентарийле этген баш-ламчылыклары 70 проценти жашууда бардырылгандыла. Докладланы сѳзе, **Татьяна**

Егорова регионлада законча чыгарыуу органданы пред-ставителъный эм контроль-аналитика полномочиялары кенгер-тилгенлерин белгилегенди.

Ол КыМР-ни Парламентини спикеринде Консулятив эм законча чыгарыуу органды Жамаят советтерини келечилерине 5-чи чакырылууу депутатлары бла бирге жайрылы ишленгенлери, республиканы жашууна артыкыда магнанал-

Табийгъатыбызны жакълауно юсюнден тынгуулы сѳлешуу

Ахыры. Аллы 1-чи бетеди.

Социал магналаны жумуш-ланы толтурган коммерциялы болмаган организациялагъа уа ючюрге халда субсидияла юле-шинди. Сѣз ючюн, бытыр патриот ниетге юйретуу жаны бла программаланы жашауда бардырыууну биригилеуно юч грант берилгенди. Быйылны бюджетинде уа бу жумушлагъа 1,8 миллион сом салынганды, кырал болуштук беш органи-зацияга этилгенди.

Жер-жерли аласть органы граждано обществону институт-лары бла байланышкыла кы-лай кырууларны юсюнден Бахсан шахарны эмда Зольск районну администрацияларыны таматалары орусбасарлары **Фатима Карданова** бла **Исмаил Дюкшонов** билдиргенди.

Ала ѳсѳп келген тѳно ючюн, аракы ичюу дегенча осал кызылгъа кѳража юйретуу, патриот ниетлени, саулуукту жашуу жорукъларынын жайыуу жаны бла кыплай

жумушла бардырылгъанларын билдиргенди. Энци уа мил-летле аралы келишюлюкно сакълау эмда илн биригилеу бла терроризмге, экстремизмге кѳража мадарланы ислеринде айтхандыла.

Ызы бла агачыла бѳсүлѳ терелени законсуз кѳсеуи сакълау жаны бла мадарла оқу-лгенди. КыМР-де МВД-ны экономика кѳркѳсуулуку эм коррупцияга кѳража бѳлѳюмюно кырал **Дмитрий Мусатову** айтханына кѳре, жылны алындан бери ол жаны бла сѳз аманьчкы ачыкланганды. Алага кѳре алыулоуны илн жарашырыл-ганды, ол санда тѳрѳсѳ Черек эм Терк районлада терелени законсуз кѳсенлеге.

Черек районда чинар терелени кѳсен кѳсеуде тутулгъан инсанни юсюнден шартла сѳд-ге берилгенди. Ол законсуз илн ала кыралга 225 миңг сом кыранч этгенди. Бюгонюкюде уа анта эки уголовный илн тин-тиле турадыла. Аладан бирине

кѳре, Терк районда 12 кѳзю терелени кѳсендеге аманьчкы чыла, кыранч 120 миңг сом бол-ганды. Черек лесничествода уа 6 багылы терекни кѳсендеге (кыранч 2,5 миллион сом).

Алай аманьчкылары жер-леринде тутарга онг хар за-манда да болмайды. Бирде уло-ловый илше бузукъу токтан-дырмагъаны ючюн ачылмай кыаладыла, деп белгиленгенди полицияны.

Докладны сѳзе, Казбек Та-туев жылны алында «Призлы-брусъ» миллет паркда законсуз нарат терекле кѳсенленери жамаятны чамалдырыуунан белгилеп, бу ишин тинтиу не халда болганын сорганды. Дмитрий Мусатов айтханын, паркны башчысыны орунба-сары кыулугъун артыгы бла хайырланып, тереклени кѳсѳрге эркилик бергенди. Бюгонюкюде бу шартла тинтиле турадыла.

Табийгат байлыкъла эм эко-логия министрли орунбасары **Мухамед Марюмов** а агачылада

тереклени сакълау иш кылай кыралганыны юсюнден бил-диргенди. Аны айтханына кѳре, бюгонюкюде агъачны сакълау эм отха кѳража инспекторланы саны 78-ден 174 адамга дерѳ кѳбейтилгенди. Ала бла бирге уа жамаят инспекторла да ишлей-диле. Ала барысы да бирге те-реклени законсуз кѳсеу, аланы ташуу жаны бла бузукъулыкълары токтатууга жууалдыла. Энтта бир жангычылык - ин-спекторла бузукъулыкно юсюн-ден протокол жарашдырырга эркин болгъандыла.

Полициячыла бла бирге уа жылны алындан бери 300 жууук рейд бардырылганды, аланы кѳсүлдерине тереклени эркинликлери болмай кѳсенле тутулгандыла, аланы ишлери право нызамны сакълау ор-ганлагъа берилгенди.

Жыйылуу сюзюлген соруула бла байланы жууалы орган-лагъа эсгерилеу кыабл керюу бла бошалганды.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

ОКЪУГЪА КИРИУ

Абитуриентлеге - кѳолайлы жорукъла

Кыралны битеу бийик эмда орта энци окуу мажмулери-де 20 июндан приѳм кампания башланганды. Х.М. Бербеков аты Кызарты-Малкъар кырал университетни 8 институту, 4 колледжи эм 1 факультети би-ринчи абитуриентлеге эшиклерин жарык халда ачкандыла.

Баш корлукка кирген жерде отуда терели консультация пункт орналганды. Окуу бѳлюмлени таматаларындам бла преподавательлеринден эспертле не заманда да болу-шурга, чыгыгъан соруулага тынгуулы жууала берирге ха-зырдыла.

Малкадан отпичина Алина Шаова университетде ачык олимпиадалага кытышханай турганды. Къыз медестра болурга сѳуди, аны себелли мындан ары окурга КыМкъУ-ну медицина колледжин сай-лаганды.

Студентлени алырга ха-зырыз! Абитуриентлеге, аланы ата-аналарына тап болуучу уаук залгага дерѳ хар нени юсюнден да алгъандан сагыш этгенби. Саулуукларында айт-келген онглары болгъагылар бюджет жерлери болгъан хар ызы 10 процент квотасы барды. Алага деп энци оператор да ишлейди, ол аланы кыгъытла-раны оѳердѳсиз кыарайды, жу-уалы секретарыны орунбасары, консультация берип, тинтиу жерге жиберди - деп белгиле-генди Заманхан Ливов.

2019 жылдан приѳм тарих-

леге тиийишлыкълар КыМкъУ-ну бюджет жерлерине 2075 абит-уриент алынканды. Быйыл окууга киргенлеге вуз жычуу-уу жангычылыкъла кырагъан-ды. Энци ЕГѳ-ден 180 балладан а болмагъанланы окуугуно эки ызына кирдег онглары барды. Экинчи ызына багысы ончык халда окутуугу 25 проценти чакълы бирди. Экинчи уста-лыкълар жаланда ЕГѳ-де берген предметлеринге кѳре кирге жарайды. Андан сора да, 2019 жылда КыМкъУ-да окуугуно жангы ызына приѳм бардырыл-лыкълары социологияга.

Энтта да бир жангылыкълар. Быйылдан башлап «Филология» ызда эки тилин юйретирдикле. Сѳз ючюн, «Филология (кы-рачай-малкъар эм орус фило-логия)», «Филология (вадъ эм орус филология)», «Филология (инглиз эм немис тилле)»,

Себеплик

Сугъарылган жерлеге Кѳшулукуду

Къабарты-Малкъарда быйлыны ахырына 1,5 миңг гектардо сугъаруу система-ла ишлерге белгилгенди. «Мелиорацияга себеплик этиу» проекти толтурууга быйыл 112,56 миллион сом кыратыллыкълды. Анга кѳре 2019 жылда сугъаруучу системаланы жангыртууно, ишлеуно, техника болум-ларын илгендирууно хайыр-шымал экспортха жорулуу бытдиле эсѳортха жерле ослам болуукълды.

КыМР-ни Эл мулк мини-стерствосу билдиргенге кѳре, региона сугъарыл-лык жерле 130 миңг гектар-нын тутадыла. Ол а битеу са-банланы 43,5 проценти. Илгиленин узукълоры 3 миң километрге жетеди. Ведомствода айтханын кѳре, «Мелиорацияга себеплик этиу» проект «Халкъла аралы кооперация бла эсѳорт» деген миллет программога кыгулган жангы проекти. Анга кѳре мелиорация ишле федерал бюджетни ахасына таман-ланыладыла.

Депутатха кандидатланы тизмеси тохташдырылганды

Ахыры. Аллы 1-чи бетеди.

Михаил Афащогов конфе-ренцияны солуу кезиунюде бѳзге айтханыча, айыруула алы кѳл кѳтѳрууге кыты-шырга сѳйгенлерин 213 адам билдиргенди, аладан 182 кандидатланы эсепте алын-ганды. Айыруучула бла тобе-шуиле уа битеу районлада да бардырылгандыла. «Битеу да бирге 114 площадка кыра-лып, адамланы кандидатланы программаларына тынгуулар-га, алага сорула берирге

онглары болганды. Бу жол жангычылык кийрилгенди - кандидатла бир бирлери бла бѳк эздан эки ушакъ (дебат) бардырырга керек эдиле. Тобешуиле барысы да Ин-тернетде керѳзюлгенди. Тинти керѳенибизде, алага 4,5 миңг адам кырагъаны ачыкланганды, ол а айыры-улага сейр уллу болгъанына шакъытыкъл этиди», - дегенди

Михаил Галимович.

Орта эсеп бла уа Россиеде партияны сайлаула алы кѳл кѳтѳруюне айыруучуланы 10,4 проценти кытышханды, ол а 1,8 миллион адамды. КыМР-де уа бу эсеп 12,2 проце-нте жеткенди, башха айт-ганда, 538 миңг айыруучудан 65 миңги келгенди ушакълар бардырылган жеринде.

Михаил Галимовични бѳзге айтханына кѳре, «Единая Рос-сиядан» башха партиялада де-путатха кандидатланы сайлау

тышырыкъларын айтдыла», - дегенди ол.

Регион бѳлюмно тизмесини юсюнден айтханда уа, анга жаш адамла, таматала да киргенди, алай асламы уа 40-45 жылкылдыла.

Депутат тизмени тинтип, ала ыразы болгъанларын бла кыгъанларын белгилеи этген-ден сора конференция ишин андан ары бардырганды. Биринчиден, мандат комиссия бюлетеньлени тинтип, сайлау тюзлѳк бла бардырылганын, 120 кандидат кыабл керѳѳл-генлерин билдиргенди.

Ызы бла кырау сору-ла сюзюлгенди, ол санда партияны айыруула алы программасы, эмблемасы да кыабл этилгенди. Ахырын-да Михаил Афащогов, айы-руула бла байланы соруула энтта болгъанларын белгиле, кѳл кѳтѳрууден сора ХХХ конференция ишин андан ары бардырылгын билдиргенди.

Конференцияга «Единая Россияны» арт толтуруучу комитетини Шимал-Кавказ эм Юг Федерал округну субъ-ектлерини ишлери жаны бла департаментини таматасыны орунбасары **Алексей Мака-ровский**, КыМР-ни Башчы-сыны Администрациясыны таматасы **Мухамед Кожаков**, Парламентини спикери **Татьяна Егорова**, кырал кеңгешчи **Наѳи Бозиев**, КыМР-ни Баш-чысы кеңгешчиси **Тумен-ланы Альберт** эм башхала да кытышхандыла.

ТОКЪЛАНЫ Фатима.

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

Хар оноу, жумуш да ишексиз законнга келиширча

Жамаят палатаны аны председатели **Хазратали Бердов** башчылыгында бардырылган жыйылуу-ууда республиканы Парламентине депутатланы айы-руу бла байланы жамаят кырачууланы ишлерин кыраууно юсюнден сѳлешингенди. Анга махкемени эс аны аппаратыны кыраууно, район эм шахар окр-ула жамаят советлени, палатада Жаш эл сѳ-вети бла Коммерциялы болмаган организацияланы (НКО) советини келечилери кытышхандыла.

Жыйылууно ача, **Хазратали Бердов** «Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентине депутатла айырууно юсюнден» республикалы законга тиий-ликке Жамаят палатага айыруу комиссиялагъа кирген кырачууланы сайларга эркинлик берилген эсгергенди. Айырууланы эсеплерин тюз чыгарыла, аланы чурмусу этѳорунда кырачуула уллу иш тамамлайдыла деп, Хазра-тали Александрович жамаят биригулени, НКО-ланы да бу жумушха тири кытышырга чакъырганды.

туйюлдоле, деп эсгергенди. Жамаят палата хар айыруу участкага эки кырачууно ирге болуукълды. Аны сай-тында «2019 жылда айыруу-лада жамаят контроль» деген бѳлѳм ишлеркиди, анда гражданданы айыруу эркин-ликлерини юсюнден жорукъ-

Кырулуш

Энтта да бир физкультура-саулукуландыруу комплекс

Июньда кырал-энчи иел-ик амалны хайыры бла физи-культура-саулукуландыруу комплекси кырулушу баш-ланганды. Чегем районну администрациясында айт-кыламына кѳре, аны багысын 18 миллион сомду. Андан алышар миллион сом респу-бликаны эмда районну бюд-жетлеринден бѳлѳнгенди, дагыда алай бирни спон-сорла бергенди.

Шенѳю объектти мурдорун кыруу ишле барыдыла. Ком-плекси эки кыты болуукълды, кескин да ѳлчѳми 620 ква-

кырачууланы сайлау кы-лай бардырылганы бла пал-атаны апаратыны башчысы **Анна Дъяченко** шагырей-лендиргенди. Ол депутатла, кыулукчула, субъектлени башчылары, толтуруучу власть

ла, билдириуле, эсгертиле да жазылыкълды. Андан тышханда, адамла сорууларын бералыча - исси телефон-ишерикиди.

Алай бла 2019 жылны 5 ию-нона дери республиканы битеу муниципалитетлеринде жамаят палатасы эм жер-жерли биригулени кырачуу-лары бла кырачууланы кырау-му жыйыллыкълды. 15 июльга дери Жамаят палата аланы тизмелерин кыабл керѳю-дѳ эм, аланы илзелерин да эсге алып, ишлери айыруу участкаларына ирге онула этеркиди. 20 августдан 1 сѳн-тябрьге дери кырачуулагъа аланы борчлары аныгъатлы-лыкълдыла, юйретуу семинар-ла бардырыллыкълдыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

кабинетле болуукълдыла. Кы-руулу быйлыны ахырында бошаллыкълды. **ОМАРЛАНЫ Мурат.**

Конкурс

Бу конгледе Мечиланы Кязим атлы фонда акъылманны назмуларын шатык окуу жаны бла республика даражалы эришу озганды. Ол акъылманы 160-жыллык юбилейине атылып кыралганды.

Алай а Янкойдан келген Баразланы Ахматчык, ортагъа чыгыш, «Тюзлюкно» айтханында, алыкъа шолгъа жюриомеген жашчык (ол садкини подготовка кыуумундады) чыгарманы ич магъанасын залдагылагъа алай агъыштагъы келбозно келерген эди. Аны биргесине келген анасы, койретген устасы Мырзаланы Париса Ануаровна хурметте, ыспаска да тийишлидиле.

Узакъ элерибиз Хушто-Сырдадан, Огъары Малкъардан, Жахотиядан, Бызынгыдан, Огъары Жемталадан, Тыры...

Акъылманны назмулары кеп миллеге аруу эшитилгенгиле

Назму окууладан сора да, ол кюн жашчыккъа бла кызычкъа жазгъан сочинениялагъа, ала ишлеген суратлагъа кыралганды. Ол жумушка жууаллы уа хурметли жюрини кыууу эди.

Алай а Янкойдан келген Баразланы Ахматчык, ортагъа чыгыш, «Тюзлюкно» айтханында, алыкъа шолгъа жюриомеген жашчык (ол садкини подготовка кыуумундады) чыгарманы ич магъанасын залдагылагъа алай агъыштагъы келбозно келерген эди. Аны биргесине келген анасы, койретген устасы Мырзаланы Париса Ануаровна хурметте, ыспаска да тийишлидиле.

Узакъ элерибиз Хушто-Сырдадан, Огъары Малкъардан, Жахотиядан, Бызынгыдан, Огъары Жемталадан, Тыры...

Ахайланы Париса, Тюркден келген Сами Къарбаев Зугу, «Элбрус-Стар» фонду таматасы Къо-харланы Людмила, 1 КБР-телеканалны малкъар тилде беруиле хаырылагъан белиомноу башчысы Мишаланы Ахузат, КъЧР-ни сыйлы устасы Акъбайланы Халимат, РФ-ни Жазуучуларны союзуно келечиси Таппасханланы Марим болгъанды.

Алай а Янкойдан келген Баразланы Ахматчык, ортагъа чыгыш, «Тюзлюкно» айтханында, алыкъа шолгъа жюриомеген жашчык (ол садкини подготовка кыуумундады) чыгарманы ич магъанасын залдагылагъа алай агъыштагъы келбозно келерген эди. Аны биргесине келген анасы, койретген устасы Мырзаланы Париса Ануаровна хурметте, ыспаска да тийишлидиле.

Сабиле кеп келгенери себелии эришу да аныгъа кере кыты баргъанын чертичады. Билгиле кыралганды биринчи болуп сагнагъа чыккъан не заманда да тынч тийюлдо. Бу жол а алай жууаллылы Биринчи Чегеми ючюнчо номерли шолкуну окуучуларына тоушениди. Ала...

Алай а Янкойдан келген Баразланы Ахматчык, ортагъа чыгыш, «Тюзлюкно» айтханында, алыкъа шолгъа жюриомеген жашчык (ол садкини подготовка кыуумундады) чыгарманы ич магъанасын залдагылагъа алай агъыштагъы келбозно келерген эди. Аны биргесине келген анасы, койретген устасы Мырзаланы Париса Ануаровна хурметте, ыспаска да тийишлидиле.

Алай да, бизни битеу да конкурса кыагышханланы сагъыныр онгубуз жокъду.

КОНТРОЛЬ

Голледе не затла бугъунадыла?

Жагъи голлени эмда отуладна орундада ёдоорулен битимлени Россие Федерациягъа асымысында Голландиядан келтириледиле. Аны аты сау дуниягъа голлени кыралды белгилди.

Россельхознадзор Къабарты-Малкъарда эмда Шимал Осетияда Управлениязында айтханлана керё, голле карантинге тоушере болукъу продукцияны тизмесине киредиле. Ол себелден бизни кыралгъа аны жазада фитосанитария сертификат бла келтирирге жарайды. Нек дегенде акт жарашдырылады. Тюкен...

Кырау

Сколговогъа тёрм проект элтирикюле

Къабарты-Малкъар университет «Острова 10-22» билим бериги интенсиве республиканы айнууу жоралонгъа терт проекти хазырлагъанды. Ол 10 июльдан башлап оны 22 кюноне дери Сколково Иму эмдас технология институтда бардырылады. Анга 1,5 минг адам кыагышырылды, ол сонда вузладан бла илму-окуу араладан жоу кыуум.

КМКУ-ну келечерине сагъынылган интенсиве кыошултургъа он берилениден сора да, университетте алай жумушун кесинде оздурурга ишенилгенди. Ол даргокъа тийишли болгъан вузланы сому уа суурай кыралды омыге жетени бизге проректор Феликс Лесев билдиргенди.

Сагъынылган окуу юбилеозе коворинг-ара да иштейди. Ол а «Миллет технология башламчылык» программаны келечерине Стратегияны жагъчылыкъланы огенгювосуну тутхучуствуула бла кыралганды. Анда регион инустияла жаны бла кетеролоунго, цифрлы экономика, промышленность, медицина проекте, информацийны кыоркыуулузукъ, технологияла, компьютерлеге, TechNet элдэ Healnet НТИ рынок компетеге кадрла хазырлауга аспам эс бурулды.

Бююножюде университетибиз партнёра бла бирге тогуз тюрм проект бла кюреширге келиши билгетинди. Ала КМКУ-до олтыраркъада очылган «Точка кипения» базода тинтиги, жашоуда бардырылыккъадыла.

ТРАМПАНЫ Зухура.

Голландиядан бизни республикагъа былай продукция Ставрополь край эмда Москва бла келеди. Ала анда аны фитосанитария контроле этилей квалмаиды. Аны чеклеринде...

Бир-бир организацияла эмда фирмала, уллу келлюкюк этип, гол продукцияны карантинге тийишли болгъанын кыагышханан сормай алады. Ол а зарарлы курткумурусала бла ауруула жайлылардына кыоркыуу...

УЧРЕДИТЕЛЬСКИЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Table with 4 columns containing contact information for the editorial office, telephone numbers, and other administrative details.

Эсепле

Энчи буйрукъла толтургъан аскерчиле - айырмалылыаны арасында

Россиеи Миллет гвардиясыны КъМР-де Управлениясинда бардырылган жыйлыуда былыны биринчи жарымында тамманланган ишлени эсеплери чыгарылгъанды эмда келир кезиуге бардыргъанды. Контртылган кенгеште РФ-ни Миллет гвардиясыны Шимал-Кавказ аскер округда командующисини орунбасары Абдулхамид Гаджиев да кыагышанды. Аны Росгвардияны КъМР-де Управлениясини башчысы Сергей Васильеве бардыргъанды.

аскерчилени борчларын толтурууга хазырлыкъларыны, командирле иретуи ишви кыагышанларын ишлеринде айтханды. Докладчы СОБР-ны эмда ОМОН-ну аскерчилери регионда энчи буйрукъла толтургъан беклюмлен арасында ашы жетишимле болдургъанларын чертип, ырызалыгъы айтханды. Шимал-Кавказ аскер округу башчысы генерал-лейтенант Игорь Гетманову атындан Управлениясини командир Сергей Васильеве эмда битеу аскерчиле да кыагышханлар бет кырыкылы толтургъанлар ючюн ырызалыгъы билдирдирге сюме, дегенди ол.

Эсеплени юсперинден айтханда уа, Миллет гвардияны КъМР-де белиомо жамауат кыоркыуулузукъны эн нызамны сакълау жаны бла 295 энчи жумуш тамманлагъанды, бандит кыауулагъа, ол сонда сауланган, кыажу мадарла толтургъандыла. Амаллыкъ этгерлерине ишлекиле 12 адам туулгъанды, законсу сатыу-алгъудан 12 сауут, 1200 ою, 2200 грамм чандырыуу затла, 700 грамм наркотик сыйырылгъандыла.

РФ-ни Миллет гвардиясыны КъМР-де Управлениясини пресс-службасы.

Байрам

«Жашлыкъны» жырларына - бийик багъа

Озгъан ыйкыда Омск шахарда Россиеи ФСИН системасында кыагыш этгенлени араларында художестволу чыгармачылыкны 6-чы Битеуроссийе фестивалге этгенди. Анда хунерлерин кыоргогъорге 80 субъектни келечиси келгенди. Къабарты-Малкъардагы Управлениясини атындан бу конкурса Янкойну «Жашлыкъ» жыр кыууууну келечилери - ич службаны тамата сержанты Жантудуланы Алим бла прапорщик Газаланы Руслан - кыагышанды.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Сталин сабий заманында фазтон тюбоне тышгени ючюн болгъанды алай огурсуз

Ахыры. Алы 3-чо бетдеди. Бегзекден(кыачан болгъаны белгисизди) Сол кылуны 6 жылдына ачытханды, андан жингиритини ичи ирин этип, сау болмай кеп тургъанды.

Маргаритагъа» торлендирдирге тоушениди. Тексте уа жазучу Боландын сол агъында зыяны алайы кыагышанды. Ол «туякъ» ючюнчо огурсулангъан болур «халкъланы аталары»?

шпы бошайды. Алты жылдында ачыгъан кезиуде мыыны бир-бир структураларны кыурамиз буаргъа, адамны огурсулангъадырыгъа, дайым да ишекли болуп турууга келтирирге болукъду. Сталин, ата-бабалары айтхана, соруоучо, неда, анасы койгенча, бабас болзи, аны койюозлонгъан жалада тегерекдегиле северки эдиле. Алай а ол дементили кыралыны башчысы болгъанды да...

1908 ж. Тир кыагып тийгенди. Къоллары ачыкълары жеу болуп ауругъанды. 1921 ж. Алпедиктомиа. 1923 ж. Ревматический полиартрит. Неврастения. 1926 ж. Грипп. 1927 ж. Эртеден келген ринтоэнзилит. Милгания. Артритизм. Дагында ринген кысынды алай шенду шошый тургъан туверкюулузукъ ачыкъларгъанды, асымысында он жанында».

Да сора аны койюозлоно сылтау неди? - Неврология анда тынгылы кырагъанларны бла кыагъанларны юсюнден бир зат жазылмайды. Аны себелии былайды деп царт айтп кыорна туйюлдо. Мен азыл этгенден, бачамны мыысына чып тоушени эки сылтау барды. Бек биринчи - алтыкылыкъ заманында сол кылууну ачытханы. Ол бож жыгылгъандан болмагъанды. Оранми бир жанына этюп баргъан сабий фазтон туйюбоне тоушениди.

Экинчи сылтау а кыалайды? - Генсекини кыагылыны торленуеюне 1908 жылды тифни кыагып тийгени себелии этгер болукъду. Ол кыыйн ауруулу.

Ол заманда «кыан басымы да эниге тоушени белгиленгенди. Аны сылтауу, баям, эски туверкюулезады. Жорек шаукотуры кыагышлангъанды. (Кыан басымы 120 (115) / 65 (60) болгъанды. Бачамада гипертония 40-чы жылда окъуна башлангъанды. - Ред.)

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

АНЫ КИШИ УЛАПДЫРМАГЪАНДЫ - Сиз он этгенде, Сталинни, бир-бир тарыхчы айтхалай, соратниклери ууладыргъандыла? - Мен Иван Чигиринни китабында басмаланган медицина документде бачамны адыр кючленгени юсюнден жазылгъаны бек тынгылы окугъанма. Ууладыргъандыла деп айтханы шартла мен анда кермегенме. Бир-бир документле гунч этилген эдиле деп да айтхандыла. Алай, сёзюсю, 2 мартаи кечесинде аны инустияу бек кыыйн торлюсю тургъанды, ол асыры кючленди, мыысыны сол кесиге тохтап кыагышанды.

1929 ж. Грипп. 1937 ж. Миостения. Фолликулитринг ангина. (Ангиндан бачама алгъын да терк-терх ауругъанды.)

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Сосу ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

46 жылдына генсе, ёсюмо 171 саниметр болуп тургъанлай, 70 килограмм тартачанды.

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

«КЪОРКЪУЛУЗЫЯН - Валерий Михайлович, медицина документледе саусузу сол агъында эки бармагы бирге жабышып тургъанларны юсюнден да жазылгъанды. Куминла бла ючюнчо. Ол ырысха саналгъанды. 20-чы жылда Сталинни сол агъында алай бармагы барды, иблисини тутгъагъа, деп Москвада алай халпарла жюрегюндеди.

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Аны ючюн окууна болур эди. Булгакова мистикалы романыны «Кольто инженер» деген ала атын «Мастер и

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Аны анысы айтханга керё, Сосо ол заманда эсин ташлап, Сау эки ыйкыны селешалмай тургъанды...

Евгений ЧЕРНЫХ, «Комсомольская правда» газет.